

Prof. dr. habil GECSE ÁRPÁD

(Jászberény, 1936–)

címzetes egyetemi tanár, szakterülete: kórélettan és orvosi laborvizsgálatok

Született: Jászberényben (Jász-Nagykun-Szolnok vármegye)

Apja: Gecse Árpád (1900–1999) festő- és szobrászművész, a „Jászság festőjeként” jól ismert művész, emlékháza Alattyánon található. Kalandos, nagyon változatos és szórakoztató életútját a „*Gecse Árpád élete és művészete*” című könyv foglalja össze.

Anyja: Pataki Veronika (1904–1986), akivel 1927-ben házasodtak össze és 59 évet éltek együtt. Nagyon dekoratív asszony volt. Amellett, hogy Ő volt a művész múzsája, modellje, nagy hatással volt a művészre az alkotások végleges megformálásában is. Természetesen Ő biztosította a nyugodt biztonságos családi hátteret.

Gyermekeik: Gecse Ágnes (1930–2017) és Gecse Árpád János, született: (1936–)

Tanulmányok:

Általános iskolai tanulmányait Alattyánon végezte. Jászberényben, a Lehel Vezér Gimnáziumban folytatta középiskolai éveit, ahol 1954-ben érettségizett. Tagja volt az országos középiskolai bajnokságot nyert magasugró csapatnak.

A középiskolai befejezése után azonnal megkezdte tanulmányait a Szegedi Orvostudományi Egyetem (SZOTE) Általános Orvosi Karán, ahol 1960-ban diplomázott.

Szakvizsga:

Orvosi laboratóriumi vizsgálatok 1965.

Patofiziológia, 1980.

Nyelvismeret:

Angol középfok, 1970.

Munkahely:

Az egyetem elvégzése után a SZOTE Kórélettani Intézetben kezdett el dolgozni.

Tudományos fokozatok:

Az orvostudományok kandidátusa, 1974

Ph.D. 1998

Oktatási tevékenység:

A SZOTE illetve az SZTE Kórélettani Intézetben a patofiziológia tárgyat oktatta és oktatja 1960 óta.

1965 óta tartott elméleti előadásokat, szemináriumokat és gyakorlatokat magyar nyelven az általános orvos, majd később a fogorvos és gyógyszerész karon.

Az angol oktatás (III. évben történő) bevezetése óta (1987) tartott elméleti előadásokat, szemináriumokat és gyakorlatokat angol nyelven az általános orvos, gyógyszerész, majd a fogorvoskaron.

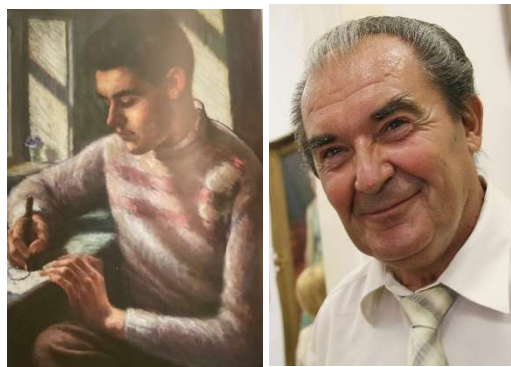
1994 óta a gyógytornász képzés beindulásával azok patofiziológia oktatását is végezte 18 éven keresztül.

Több, mint két évtizedig vett részt a helyi és országos Tudományos Diákköri (TDK) konferenciák zsűrijének a munkájában, sok alkalommal, mint a zsűri elnöke.

Több évtizeden keresztül volt tagja a SZOTE TDK bizottságának, illetve annak elnöke is volt.

Közreműködött az 1991-ben Szegeden megrendezésre került Országos TDK konferencia szervezésében.

Minden évben 1–3 hallgató diplomamunka konzulens feladatát látja el, ezek között évenként van legalább egy AOK angol évfolyamon tanuló hallgató is.

Oktatott és vizsgáztatott a “Neuroendokrin rendszer működése ép és kóros körülmények között” című témához kapcsolódó posztgraduális képzésben.

Ugyancsak a posztgraduális képzésben az “Idegtudományok” téma keretein belül a neuropatofiziológia oktatását és vizsgáztatását látta el.

A Hajnal Imre Orvos továbbképző Egyetem felkérésére számos továbbképző előadást tartott szakvizsga jelöltek számára az 1990-es években.

A kórélettan oktatásához szükséges könyvfejezetek és jegyzetek:

Kórélettan tankönyvfejezeteket készített magyar nyelven:

A gyulladás pathomechanizmusa, Budapest, 1988, Akadémiai Kiadó, 101–126. o.

A gyulladás pathomechanizmusa, Budapest, 1993, Semmelweis Kiadó, 104–130. o.

A gyulladás pathomechanizmusa, Budapest, 1997, Semmelweis kiadó, 106–133. o.

Angol nyelven az alábbi jegyzeteket készítette:

Pathophysiology of Inflammation, Szeged, 1988, SZOTE Rektor, 1–29. o.

Basic Principles of Infectious Diseases, Szeged, 1989, SZOTE Rektor, 1–99. o.

Infectious Diseases, Szeged, 1989, SZOTE Rektor, 1–112. o.

Pathomechanism of Inflammation, Szeged, 1994, SZOTE Rektor, 1–98. o.

The Pathogenesis of the Inflammatory Process, Szeged, 2002, 1–51. o.

General Principles of Infectious Diseases, Szeged, 2003, 1–187. o.

Infectious Diseases of Organ Systems and Specific Clinical Syndromes, Szeged, 2004, 1–321. o.

Magyar nyelven az alábbi jegyzeteket készítette:

Karády: Kórélettan jegyzet, Szeged, 1966, SZOTE Dékán, (fejezetrészek),

Karády: Kórélettan jegyzet, Szeged, 1972, SZOTE Dékán, (fejezetrészek),

Gyulladás koordinált jegyzet, Szeged, 1977, SZOTE Dékán, 1–27. o.

Kórélettan Gyakorlatok 2, Szeged, 1992, SZOTE Rektor, 1–44. o.

Kórélettan Gyakorlatok 3, Szeged, 1993, SZOTE Rektor, 145–319. o.

A gyulladás kórélettana, Szeged, 1994, SZOTE Rektor, 1–98. o.

Kutatói múltja:

1960-tól SZOTE (SZTE) Kórélettani Intézet, Szeged,

1963–1964. Vendégkutató és oktató a Department of Pharmacology University of London, England

1973. Vendégkutató és oktató a Department of Pharmacology University of Oklahoma, Oklahoma City, U S A

1973–1974. Vendégkutató és oktató a Department of Pharmacology University of Texas, Southwestern Medical School at Dallas, Texas, U S A

1978 és 1980 között rövidebb (1–3 hónapos) tudományos kutatás a Department of Pharmacology University of Texas Southwestern Medical School at Dallas, Texas, U S A

Önálló tudományos támogatásai:

Nemzeti Tudományos Fejlesztési és Innovációs Hivatal (OTKA) 1991–1994. 12. 31.

Nemzeti Tudományos Fejlesztési és Innovációs Hivatal (OTKA) 1998–2001. 12. 31.

Egészségügyi Tudományos Tanács (ETT) 1997–1999. 12. 31.

Széchenyi Professzori Ösztöndíj 2000. januártól 2003. decemberig.

Kutatási eredményei: – mint a legfontosabbak

Humán konvertáló enzim izolálása, azonosítása, gátlása és a kinin rendszer szerepe betegségekben, valamint az arachidonsav kaszkád jelentősége fiziológias és kóros állapotokban:

Oshima G. Gecse A, Erdos EG: Angiotensin converting enzyme of kidney cortex. Biochim. Biophys. Acta 350: 26–37, 1974.

Erdos EG., Nakajima T. Oshima G., Kato J. Gecse A: Kininases and their interactions with other systems. In: Chemistry and biology of the kallikrein-kinin system in health and disease. Eds: Pisano JJ. Austen KF.: pp 277–285, DHEW Publication New York 1977.

Kitüntetések, elismerések:

A SZOTE "Kiváló Nevelője" cím (1978)

A Népjóléti Minisztérium és az OMFB, a hosszú idő óta kifejtett kiemelkedő TDK munkájáért a „Témavezető tanár mester” elismeréssel jutalmazta. (1991).

Az angol nyelven oktatott hallgatók 1996/1997-ben oktatói tevékenységét: „*Best practical teacher*” kitüntetéssel ismerték el.

A SZOTE hallgatók 1996/1997-ben oktatói tevékenységét: „A SZOTE Kiemelkedő Oktatója” címmel ismerték el.

A Népjóléti Minisztérium, az MTA és az OTDK kiemelkedő nevelő munkájáért: „Iskolateremtő mestertanár”, a „FÁY ANDRÁS Díjjal” tüntette ki. (1997)

Az SZTE ÁOK hallgatók a 2003/2004 tanévben, majd később több alkalommal a „Legjobb gyakorlatvezetői” címmel ismerték el oktatói munkáját.

Azonos díjat kapott több alkalommal a gyógyszerész hallgatóktól is (legújabbán a 2022/2023-es tanévben)

Társasági, vezetőségi tagsága:

Az International KININ Society tanácsadó testületének tagja (1980–2003)

A Collegium Internationale Allergologicum magyarországi referense (1980–2002)

A Magyar Élettani Társaság vezetőségi tagja (1984–2004).

Tagja volt a következő nemzetközi és hazai társaságoknak:

International Society of Endocrinology,

European Federation of Endocrine Societies,

European Neuropeptide Club,

A Magyar Endokrinológiai és Anyagcsere Társaság,

A Magyar Immunológiai Társaság,

A Magyar Farmakológiai Társaságnak.

Társadalmi tevékenysége:

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Sportkörének elnöke volt az 1970-es évek második felétől az 1990-es végéig.

A fent említett időszak alatt minden negyedik évben megszervezte Szegeden az Orvostudományi Egyetemek sport versenyt számos csapatsportban, a Medikus Kupát.

Hobby:

A tradicionális jazz „szerelmese”. Az Egyesült Államokban történt látogatásai során, amikor lehetősége volt, elment a jazz szülőhelyére, New Orleans-ba, ahol kisebb, nagyobb jazz klubokban hallgatta a helyi zenészek, énekesek jobbnál jobb produkcióit.

A természet szépségeinek megörökítése mellett, események rögzítését kedveli, egyik ilyen esemény Sárközy Pál (Nicolas Sarkozy, a Francia Köztársaság 23. elnökének édesapja) magyarországi látogatása során, tekintettel a szüleik kapcsolataira, ellátogatott édesapja emlékházába, ahol tárlatvezetéssel egybekötött fényképezésre volt lehetősége. Akkor, több évtized eltéréssel készítette Sárközy Pálról és korábban édesapámról ugyanazon a helyen felvételt.

A „Gecse Árpád élete és művészete” című könyv illusztrációjában szereplő festmények felvételeinek jelentős részét is dr. Gecse Árpád készítette.

Édesapjától örökölte a természet szeretetét. A hagyományos növények mellett sok egzotikus növény is megtalálható a kertjében; több himalájai banánfa, datolya, télálló és cikász pálma, távolkeleti Alocasia Odora, magyarul Ádám, vagy elefántfül, fügekaktusz (ehető gyümölcs-csel) és egyéb kaktuszok.

Számos, különböző orchidea látható a házukon belül, valamint egy télálló orchidea faj a kertjükben.

A növények szeretete mellett a lányával együtt állatbarátok is.

A hétköznapi gépkocsik mellett különösen a veterán autók keltik fel az érdeklődését.

Forrás:

Professzor Gecse Árpád írásbeli közlése, fotói.

A fiatalkori portré Gecse Árpád festménye 1959-ből. In: Madarászné Gecse Ágnes: *Gecse Árpád élete és művészete*. Hamza Múzeum Jászberény, 2010. 108. o.

Szerkesztette: Sárközy Ágnes